

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Çfarë Thotë Bibla Rreth Diturisë? — Pjesa 2 · Shkrime KJV me Numrat e Strong-ut

PJESA 2 · NJË STUDIM I RI I NDËRTUAR MBI DOKTRINËN THEMELORE BIBLIKE

Urtësia — Doktrinë Biblike Themelore

FJALA HYRËSE

Ku fillon urtësia? Shkrimi përgjigjet qartë: frika e ZOTIT është fillimi i urtësisë. Jo shkollat e njerëzve, jo urtësia e këtij bote; frika e ZOTIT. Fjala hebraike është chokmah (H2451, urtësi); fjala greke është sophia (G4678, urtësi); dhe dera për të dyja është yare (H3374, frikë). Ai themel është hedhur tashmë. Tani vijnë dëshmitarë të rinj: Jobi, i cili i druhej Perëndisë; Solomoni, i cili kërkoi një zemër që kupton; Jakobi, i cili thotë t'i kërkojmë Perëndisë; dhe Pali, i cili na tregon Krishtin, urtësinë e Perëndisë. Nëse ndonjë prej jush i mungon urtësia, ai e di kujt t'ia kërkojë. Kërkojeni.

TRE PYETJE QË KY STUDIM PËRGJIGJET:

1. Ku është fillimi i diturisë?
2. Nëse ndonjërit nga ju i mungon dituria, kujt duhet t'i kërkojë?
3. Ku janë të fshehura të gjitha thesaret e diturisë dhe të njohurisë?

THEMELI I VËNË TASHMË — MENÇURIA

THEMELI → FRIKA E ZOTIT ËSHTË FILLIMI I MENÇURISË (PSALMI 111:10).

THEMELI → KUPTIM TË MIRË KANË TË GJITHË ATA QË BËJNË URDHËRIMET E TIJ (PSALMI 111:10).

THEMELI → ATËHERË DO TË KUPTOSH FRIKËN E ZOTIT, DHE DO TË GJESH NJOHURINË E PERËNDISË (FJALËT E URTA 2:5).

THEMELI → FRIKA E ZOTIT ËSHTË TË URREJËSH TË KEQEN (FJALËT E URTA 8:13).

THEMELI → ZOTI JEP MENÇURI (FJALËT E URTA 2:6).

THEMELI → KRISHTI, I CILI PREJ PERËNDISË U BË PËR NE DITURI (1 KORINTASVE 1:30).

Kjo Pjesa 2 e konfirmon të njëjtën të vërtetë nga një grup i ri dëshmitarësh.

FJALË KYÇE GREKE

“Urtësi” — **G4678 sophia** — mençuri, tokësore ose shpirtërore

Krishti, fuqia e Perëndisë, dhe dituria e Perëndisë

“i mençur” — **G4680 sophos** — e mençur, i aftë

e marra e Perëndisë është më e mjegullt se njerëzia

“Mençuri” — **G5428 phronesis** — mençuri, kuptim moral

na e bëri të tepërt ndaj nesh në gjithë diturinë dhe mençurinë

“njohuri” — **G1108 gnosis** — njohuri, të njohurit

në të cilin janë fshehur gjithë thesaret e diturisë dhe të njohjes

FJALË KYÇE HEBRAIKE

“Urtësi” — **H2451 chokmah** — urtësi, aftësi

Zoti jep urtësi nga goja e tij

“frikë” — **H3374 yare** — frikë, nderim

frika e ZOTIT është fillimi i diturisë

“kuptim” — **H998 biynah** — kuptim, njohuri

njohja e të Shenjtës është kuptim

“njohuri” — **H1847 daath** — njohuri, dinakëri

frika e ZOTIT është fillimi i njohurisë

ANKORA HYRËSE

Fjalët e urta 9:10 Frika e Zotit është parimi i diturisë, dhe njohja e të Shenjtës është zgjuarsia.

[H998 biynah ■] [H1847 daath ■] [H2451 chokmah ■] [H3374 yare ■]

FRIKA E ZOTIT = FILLIMI I DIJES + NJOHURIA E TË SHENJTËS = KUPTIMI.

(Mendimet e mia personale — dituria ka një derë, dhe dera është yare (H3374, frikë) — frika e ZOTIT. Jo një tmerr që largohet prej tij, por një zemër e përlurur që e dëgjon atë. Fillo te dera; chokmah (H2451, dituria) është brenda.)

I. FILLIMI I DIJES

A. Fjalët e urta 1:7 Frika e Zotit është fillimi i njohjes; por njerëzit e pamend përçmojnë diturinë dhe arsimin. **[H2451 chokmah ■] [H1847 daath ■] [H3374 yare ■]**

FRIKA E ZOTIT = FILLIMI I NJOHURISË + TË PABUDALLENJTË PËRBUZIN URTËSINË DHE MËSIMIN.

B. Jobi 28:28 dhe i tha njeriut: “Ja, të kesh frikë nga Zoti, kjo është dituri, dhe t’i largohesh së keqes është zgjuarsia.” **[H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]**

FRIKA E ZOTIT = DIJA + TË SHMANGESH NGA E KEQJA = ZGJUARSIA.

II. KËRKOJANI PERËNDISË, QË U JEP TË GJITHËVE BUJARISHT

A. Jakobi 1:5 Dhe ky njeri të mos pandehë se do të marrë diçka nga Zoti **[G4678 sophia ■]**

NËSE NDOJËRI PREJ JUSH KA NEVOJË PËR DIJENI → LE TA KËRKOJË PREJ PERËNDISË → DHE DO T’I JEPET.

B. 1 i Mbretërve 3:9 Jepi, pra, shërbëtorit tënd një zemër të zgjuar, në mënyrë që të administrojë drejtësinë për popullin tënd dhe të dallojë të mirën nga e keqja. Kush në fakt mund të administrojë drejtësinë për popullin tënd kaq të madh? **[H995 biyn ■]**

JEP SHËRBËTORIT TËND ZEMËR TË KUPTUESHME → QË TË DALLOJ NDERMJET TË MIRËS DHE TË KEQES.

C. 1 i Mbretërve 3:12 ja, unë po bëj atë që ti ke kërkuar: po të jap një zemër të urtë dhe të zgjuar, sa nuk ka pasur asnjëri para teje dhe nuk ka për të dalë askush si ti mbas teje. **[H2450 chakam ■]**

JA, TË KAM DHËNË NJË ZEMËR TË DIJSHME DHE TË KUPTUESHME → NUK KA QENË ASNJË PARA TEJE SI TI.

D. Fjalët e urta 2:6 Sepse Zoti jep diturinë; nga goja e tij rrjedhin njohuria dhe arsyeja.

[H2451 chokmah ■]

SEPSE ZOTI JEP DITURINË → NGA GOJA E TIJ RRJEDHIN NJOHURIA DHE ARSYEJA.

(Mendimet e mia personale — Solomoni kërkoi, dhe Perëndia dha. Jakobi thotë të njëjtën gjë, se e njëjta derë qëndron e hapur: kërkoni nga Perëndia, i cili u jep të gjithëve pa kursim dhe pa qortim. Ai që i dha mbretit një zemër të mençur, do t'ju japë edhe juve. Kërkoni me besim.)

III. JO MENÇURIA E KËSAJ BOTE

A. 1 Korintasve 1:25 sepse marrëzia e Perëndisë është më e ditur se njerëzit dhe dobësia e Perëndisë më e fortë se njerëzit. **[G4680 sophos ■]**

MARRËZIA E PERËNDISË = MË E MENÇUR SESA NJERËZIT + DOBËSIA E PERËNDISË = MË E FORTË SESA NJERËZIT.

B. 1 Korintasve 3:19 Sepse dituria e kësaj bote është marrëzi pranë Perëndisë, sepse është shkruar: "Ai i zë të urtët në dinakërinë e tyre"; **[G4680 sophos ■] [G4678 sophia ■]**

SAVURSIA E KËSAJ BOTE = MARRËZI PARA PERËNDISË.

C. Jakobi 3:15 Kurse dituria që vjen nga lart, më së pari është e pastër, pastaj pajtuese, e butë, e bindur, plot mëshirë dhe fryte të mira, e paanshme dhe jo hipokrite. **[G4678 sophia ■]**

DITURIA QË NUK VJEN NGA LART = TOKËSORE + SHTAZORE + DJALLËZORE.

D. Jakobi 3:17 Nga vijnë luftërat dhe grindjet te ju?. A nuk vijnë, nga pasionet që luftojnë ndër gjymtyrët tuaja? **[G4678 sophia ■]**

DIJA QË ZBRET NGA LART = SË PARI E PASTËR + PASTAJ E PAQTUAR + E BUTË + PLOT MËSHIRË DHE FRUTE TË MIRA.

(Mendimet e mia personale — Jakobi tregon dy lloje diturie: një nga poshtë, një nga lart. Sofia (G4678, dituri) që zbret nga lart është së pari e pastër, pastaj paqësore. Nëse prodhon konflikt dhe zili, ajo nuk ka zbritur nga Ati. Njihe atë nga fryti i saj.)

IV. KRISHTI, DIJA E PERËNDISË

A. 1 Korintasve 1:24 kurse për ata që janë të thirrur, qofshin Judenj ose Grekë, predikojmë Krishtin, fuqia e Perëndisë dhe diturinë e Perëndisë; **[G4678 sophia ■]**

KRISHTI = FUQIA E PERËNDISË + DITURIA E PERËNDISË.

B. 1 Korintasve 1:30 Por prej tij ju jeni në Krishtin Jezus, i cili nga Perëndia u bë për ne dituri, drejtësi, shenjtërim dhe shpengim **[G4678 sophia ■]**

KRISHTI JESU PREJ PERËNDISË U BË PËR NE DIJE + DREJTËSI + SHENJTËRIM + SHPËRBLERJE.

C. Kolosianëve 2:3 Dhe po ju them këtë, që askush të mos ju gënjejë me fjalë joshëse **[G1108 gnosis ■] [G4678 sophia ■]**

TË GJITHA THESARET E DIJES DHE TË NJOHURISË = TË FSHEHURA NË KRISHT.

(Mendimet e mia personale — mos e kërkoi thesarin larg thesarhanes. Perëndia ka fshehur gjithë sofian (G4678, dituri) dhe gjithë gnosisin (G1108, njohuri) në Birin e tij. Fshehur, jo humbur — fshehur atje ku mund ta gjeshe. Gjeje Krishtin, dhe ke gjetur diturinë.)

V. DIJA ËSHTË GJËJA KRYESORE — VLERA E SAJ DHE VEPRAT E SAJ

A. Fjalët e urta 3:13 Lum ai njeri që ka gjetur diturinë dhe njeriu që ka përfutur arsyen.

[H2451 chokmah ■]

LUM NJERIU QË GJEN DIJEN + NJERIU QË FITON KUPTIMIN.

B. Fjalët e urta 3:18 Ajo është një dru i jetës për ata që e kapin dhe lum ata që mbahen fort atje.

AJO = NJË PEMË E JETËS PËR ATA QË E RROKIN + I LUMTUR ËSHTË SECILI QË E MBAN FORT.

C. Fjalët e urta 4:7 Dituria është gjëja më e rëndësishme; prandaj fito diturinë. Edhe sikur të humbasësh ato që ke, fito diturinë. **[H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]**

URTËSIA = GJËJA KRYESORE → FITO URTËSI + ME GJITHË FITIMIN TËND FITO KUPTIM.

D. Jakobi 3:13 Kjo nuk është dituri që zbret nga lart, por është tokësore, shtazore, djallëzore.

[G4678 sophia ■] [G4680 sophos ■]

NJË NJERI I MENÇUR → LE T'I DËFTOJË PUNËT E TIJ NGA NJË SJELLJE E MIRË ME ZBUTJEN E MENÇURISË.

(Mendimet e mia personale — dituria është më shumë se të diturit; ajo është një pemë e jetës, dhe pema njihet nga fryti i saj. Fitoje atë e para, dhe pastaj tregojë atë përmes një sjelljeje të mirë, me përlulësi.)

GOJA E DYVE

Fjalët e urta 9:10 Frika e Zotit është parimi i diturisë, dhe njohja e të Shenjtut është zgjuarsia.

FRIKA E ZOTIT = FILLIMI I DIJES.

Psalmet 111:10 Frika e Zotit është zanafilla e diturisë; kanë dituri të madhe ata që zbatojnë në praktikë urdhërimet e tij; lëvdimi i tij vazhdon në përjetësi. **[H2451 chokmah ■] [H3374 yare ■]**

FRIKA E ZOTIT = FILLIMI I DITURISË + KUPTIM TË MIRË KANË TË GJITHË ATA QË ZBATOJNË URDHËRIMET E TIJ.

Fjalët e urta 1:7 Frika e Zotit është fillimi i njohjes; por njerëzit e pamend përçmojnë diturinë dhe arsimin.

FRIKA E ZOTIT = FILLIMI I NJOHURISË.

Predikuesi 4:12 Në rast se dikush mund të mposhtë atë që është vetëm, dy veta mund t'i rezistojnë; një litar tresh nuk këputet aq shpejt.

NJË LITAR TRESH NUK KËPUTET AQ SHPEJT.

HIJA DHE PËRMBUSHJA

Shadow 1 i Mbretërve 3:12 ja, unë po bëj atë që ti ke kërkuar: po të jap një zemër të urtë dhe të zgjuar, sa nuk ka pasur asnjëri para teje dhe nuk ka për të dalë askush si ti mbas teje.

TË KAM DHËNË NJË ZEMËR TË DIJSHME DHE TË KUPTUESHME → ASNJË PAS TEJE NUK DO TË NGRIHET SI TY.

Fulfillment Mateu 12:42 Mbretëresha e jugut do të ringjallet në gjyq bashkë me këtë brez dhe do ta dënojë, sepse ajo erdhi nga skaji më i largët i tokës për të dëgjuar diturinë e Salomonit; dhe ja, këtu është një më i madh se Salomoni. **[G4678 sophia ■]**

AJO ERDHI NGA SKAJET E TOKËS PËR TË DËGJUAR DIJEN E SALOMONIT → JA, KËTU ËSHTË MË I MADH SE SALOMONI.

(Mendimet e mia personale — mbreti më i mençur ishte veç një hije. Mbretëresha erdhi nga anët më të largëta të tokës për të dëgjuar Solomonin; dikush më i madh se Salomoni qëndron këtu — Krishti, dituria e Perëndisë.)

MBYLLJA

Jakobi 3:17 Nga vijnë luftërat dhe grindjet te ju?. A nuk vijnë, nga pasionet që luftojnë ndër gjymtyrët tuaja?

DIJA QË ZBRET NGA LART = PLOT MËSHIRË DHE FRUTE TË MIRA + PA ANËSI + PA HIPOKRIZI.

Kolosianëve 2:3 Dhe po ju them këtë, që askush të mos ju gënjejë me fjalë joshëse

DHE PO JU THEM KËTË, QË ASKUSH TË MOS JU GËNJEJË ME FJALË JOSHËSE.

(Mendimet e mia personale — një rrugë, tre hapa. Fillon me yare (H3374, frikë), frika e ZOTIT. Vazhdon duke kërkuar, sepse ai i jep secilit bujarisht. Dhe përfundon në Krishtin, në të cilin janë fshehur të gjitha thesaret e sophia-s (G4678, dituri) dhe gnosis-it (G1108, njohuri). Një dhuratë, një Dhurues. Kërko, dhe do të të jepet.)

KUIZ PRAKTIKE

1. Fjalët e urta 9:10 — Frika e Zotit është parimi i:

- a) njohuri
- b) dituri
- c) ditë

2. Jobi 28:28 — T'i largohesh së keqes është:

- a) zgjuarsi
- b) dituri
- c) pasuri

3. Jakovi 1:5 — Në qoftë se ndonjërit nga ju i mungon urtësia, le të:

- a) të kërkosht njerëzit e mençur të kësaj bote
- b) t'i kërkojë Perëndisë, ndoshta ai do të japë
- c) t'i kërkojë Perëndisë, që u jep të gjithëve pa kursim

4. 1 e Mbretërve 3:12 — Ja, unë po bëj atë që ti ke kërkuar: po të jap:

- a) një zemër të urtë dhe të zgjuar
- b) pasuria dhe nderimi
- c) jetëgjatësi

5. 1 Korintasve 3:19 — Dituria e kësaj bote është:

- a) fshehur me Perëndinë
- b) marrëzi pranë Perëndisë
- c) dobësi me Perëndinë

6. Kolosianëve 2:3 — Në të cilin janë të fshehura:

- a) në diturinë e kësaj bote
- b) në kishë
- c) të gjitha thesaret e diturisë dhe të njohurisë

7. Jakobi 3:17 — Dituria që është nga lart, më së pari është:

- a) e pastër
- b) i paqtueshëm
- c) i butë

ÇELËSI I PËRGJIGJEVE: 1-b, 2-a, 3-c, 4-a, 5-b, 6-c, 7-a

SI DEGËZOHET KJO STUDIME

→ **SI FLET MENÇURIA SI PERSON: NË FJALËT E URTA 8:23 MENÇURIA THOTË, UNË U VENDOSA NGA PËRJETËSIA; DHE 1 E KORINTASVE 1:24 E QUAN KRISHTIN MENÇURINË E PERËNDISË. HULUMTO NËSE MENÇURIA QË THËRRET NË FJALËT E URTA ËSHTË HIJE E BIRIT.**

→ **SI FRYMA JEP DITURI: BETSALEELI U MBUSH ME FRYMËN E PERËNDISË NË DITURI (EKSODI 31:3), DHE PALI LUTET QË PERËNDIA T'JU DHUROJË FRYMËN E DITURISË (EFESIANËVE 1:17). KËRKO SI VJEN DITURIA NËPËRMJET FRYMËS.**

→ **SI PËRFUNDON PREDIKUESI ATY KU FILLON DITURIA: PREDIKUESI 12:13 THOTË, KI FRIKË PERËNDINË, DHE ZBATO URDHËRIMET E TIJ: SEPSE KJO ËSHTË TËRË DETYRA E NJERIUT. KËRKO SI E TAKON FUNDI I LIBRIT FILLIMIN E DITURISË.**

→ **SI VAZHDON FIJA E "MË I MADH SE": MË I MADH SE SOLOMONI (MATEU 12:42), MË I MADH SE JONA (MATEU 12:41), NJË MË I MADH SE TEMPULLI (MATEU 12:6). KËRKONI KUSH ËSHTË MË I MADH SE MBRETI, PROFETI DHE TEMPULLI.**

SOURCES & CREDITS

Scripture: Albanian (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).